

HARRY W. LAIDER: *Concentration of Control in American Industry* (Thomas Y. Crowell Co. New York. 1931. 736 Sider).

Denne Bog, som Lederen af „League for Industrial Democracy“ har udgivet, har udelukkende til Hensigt at bringe Oplysninger om den faktiske Situation indenfor amerikansk Erhvervsliv og prætenderer ikke at give en teoretisk Behandling af Monopolspørgsmaalet. Der citeres en Del af Argumenterne, fremsat saavel for Frikonkurrencen som for offentlige Indgreb og Reguleringer, men det overlades til Læseren selv at fælde sin Dom efter at have set Billedet af den voksende Koncentration indenfor alle Felter.

Behandlingen omfatter „de naturlige Erhverv“ (Jern, Staal, Kul, Kobber og andre Metaller, endvidere Tømmer, Vandkraft o. l.), „public utilities“ (Telefon, Telegraf, Radio, Jernbaner, Sporvogne, Elektricitets-, Gas- og Vandforsyning), Konsumenternes Livsfornødenheder (Automobiler, Tobak, Fødemidler, Skotøj, Uld, Bomuld, Aviser m. m.) og Producenter af Materiale for Industriens Behov. Endvidere omtales Spørgsmaalet, „om vi har en Pengetrust?“

Indenfor hvert Omraade gives et kortfattet Rids af den historiske Udvikling til Aaret 1931 med Oplysninger om Kapitalstørrelse, Profit, Priser, Produktions- og Salgsmængde, Andel af Totalproduktionen, Konkurrenceformer, Lovgivningsmagts og Domstolenes Stilling hertil. Dog er dette ikke helt fyldestgørende for alle Industrier, da de offentliggjorte Kilder (væsentlig Aarsberetninger og Regnskaber), som er Bogens Grundlag, ofte har været meget sparsomme med sine Oplysninger.

Bogen giver dog den bedste Oversigt, som summarisk og objektivt kan gives af Forholdene i U. S. A. i 1931, men Udviklingen er i en saa rivende Vækst, at supplerende Oplysninger snart bliver nødvendige.

Aage V. Strøm Tejsen.

„Die Handelsspanne“ af JUL. HIRSCH og KARL BRANDT. (Arbeitstagung d. Forschungsstelle für der Handel, Berlin 22. April 1931 I).

I denne lille Bog, hvis Emne er Handlens Bruttoavance, har de to Forf. givet Resultatet af den officielle Enquete i kortfattede, med klart Tabelstof ledsagede Foredrag. De er enige om, at Handelsmarginen er for stor, ja, Dr. Hirsch mener den vil være i Stigning i den kommende Tid. For en Række Varer fra forskelligartede Forretninger søger hver at finde Handelens Udgifter og Nettoavance i Procent af Omsætningen. Det viser sig, at siden 1914 er Handelsudgiften stegen betydelig baade

HARRY W. LAIDER: *Concentration of Control in American Industry* (Thomas Y. Crowell Co. New York. 1931. 736 Sider).

Denne Bog, som Lederen af „League for Industrial Democracy“ har udgivet, har udelukkende til Hensigt at bringe Oplysninger om den faktiske Situation indenfor amerikansk Erhvervsliv og prætenderer ikke at give en teoretisk Behandling af Monopolspørgsmaalet. Der citeres en Del af Argumenterne, fremsat saavel for Frikonkurrencen som for offentlige Indgreb og Reguleringer, men det overlades til Læseren selv at fælde sin Dom efter at have set Billedet af den voksende Koncentration indenfor alle Felter.

Behandlingen omfatter „de naturlige Erhverv“ (Jern, Staal, Kul, Kobber og andre Metaller, endvidere Tømmer, Vandkraft o. l.), „public utilities“ (Telefon, Telegraf, Radio, Jernbaner, Sporvogne, Elektricitets-, Gas- og Vandforsyning), Konsumenternes Livsfornødenheder (Automobiler, Tobak, Fødemidler, Skotøj, Uld, Bomuld, Aviser m. m.) og Producenter af Materiale for Industriens Behov. Endvidere omtales Spørgsmaalet, „om vi har en Pengetrust?“

Indenfor hvert Omraade gives et kortfattet Rids af den historiske Udvikling til Aaret 1931 med Oplysninger om Kapitalstørrelse, Profit, Priser, Produktions- og Salgsmængde, Andel af Totalproduktionen, Konkurrenceformer, Lovgivningsmagts og Domstolenes Stilling hertil. Dog er dette ikke helt fyldestgørende for alle Industrier, da de offentliggjorte Kilder (væsentlig Aarsberetninger og Regnskaber), som er Bogens Grundlag, ofte har været meget sparsomme med sine Oplysninger.

Bogen giver dog den bedste Oversigt, som summarisk og objektivt kan gives af Forholdene i U. S. A. i 1931, men Udviklingen er i en saa rivende Vækst, at supplerende Oplysninger snart bliver nødvendige.

Aage V. Strøm Tejsen.

„Die Handelsspanne“ af JUL. HIRSCH og KARL BRANDT. (Arbeitstagung d. Forschungsstelle für der Handel, Berlin 22. April 1931 I).

I denne lille Bog, hvis Emne er Handlens Bruttoavance, har de to Forf. givet Resultatet af den officielle Enquete i kortfattede, med klart Tabelstof ledsagede Foredrag. De er enige om, at Handelsmarginen er for stor, ja, Dr. Hirsch mener den vil være i Stigning i den kommende Tid. For en Række Varer fra forskelligartede Forretninger søger hver at finde Handelens Udgifter og Nettoavance i Procent af Omsætningen. Det viser sig, at siden 1914 er Handelsudgiften stegen betydelig baade

i Detail- og Groshandelen; fra 1925 til 30 er paa Grund af ringere Omsætning Omkostninger i Varehuse stegne fra 27 til 30 pCt. og i „Kaufhäuser“ fra 29 til 33 pCt. Ogsaa Konsumforeningerne viser en tilsvarende Stigning. En Tabel angiver for 1930 Omkostningerne i de forskellige store Detailforretninger fra 13½ til 34 pCt., højst er de i Manufakturbranchen. Til de to Indledderes Foredrag slutter sig 15 kortere Indlæg fra Brancheforeningernes ledende Mænd. Interessant er, at man har været i Stand til at opstille Standardprocenter for de enkelte Omkostninger i Forhold til Omsætning i de forskellige Brancher, saaledes at den store Enquete-Kommission har været i Stand til at bedømme, i hvilken Grad de indsendte Individualoplysninger havde Sandsynligheden for sig.

L. V. Birck.

JOHAN VOGT: *Den marxistiske Lære om Varebytte og Profit.* (Frams Forlag, Oslo 1931. 92 S.).

Johan Vogt har som Universitetsstipendiat paa Universitetet i Oslo forelæst over Karl Marx; første Del af disse Forelæsninger foreligger nu. Forf. begynder med en vel stærk Bebrejdelse mod den liberale Økonomis afvisende Stilling til Marx; dens Tankegang, at det bestaaende Samfunds Institutioner maa tages som noget givet og evigt og, at følgelig de økonomiske Kategorier er absolutte, danner en hæmmende Censurbarriere, som hindrer den ortodokse Økonom i at nærme sig Marx med andet end Uvilje. Men Forf. har Uret i, at Marxismen er alene om at forstaa Udviklingen af den økonomiske Samfundsdannelse; for ikke at tale om Sociologerne, saa har f. Eks. de amerikanske Institutionalistes Forstaaelse af Institutionernes Foranderlighed og dermed vor Videnskabs Kategoriers Betingethed. Marx har set uendelig meget, den liberale Økonom ikke har set, men hans Analyse var ikke blot betinget af Forhold, der ligger op mod 100 Aar tilbage, men han var selv en Skolastiker i ikke mindre Grad end sin Kritiker Böhm-Bawerk, hvad der var uundgaaelig, naar han byggede paa fhv. Vekselmægler Ricardo.

Det er ogsaa betegnende, at Vogt, der selv er en fuldt uddannet og meget dygtig Teoretiker, i sin Fremstilling af Marx' Bytte- og Profitlære, uagtet han fastholder den Marxske Nomenclatur, faktisk lægger ind i Marx, hvad denne ikke har tænkt, f. Eks. Forskellen mellem Real- og Privatkapital, en Sondring, der skyldes moderne Økonomer. Vogt hører til dem, der kunde udvikle Marx, og er, uagtet hans Gengivelse er ud-